

T.C.  
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI  
Strateji Geliştirme Başkan

Sayı : B.12.0.A.SGB.0.03.610/2328  
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

31./08/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05.07.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 24304 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Ayşe Jale AĞIRBAŞ'a ait 7/15474, Isparta Milletvekili Mevlüt COŞKUNER'e ait 7/15475, Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/15476, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/15477, 7/15478, 7/15479 ve Manisa Milletvekili Mustafa ENÖZ'e ait 7/15480, esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

  
Mehmet Mehdi EKER  
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/15474 ( 2 sayfa )
- 2- Görüş 7/15475 ( 1 sayfa )
- 3- Görüş 7/15476 ( 1 sayfa )
- 4- Görüş 7/15477 ( 2 sayfa )
- 5- Görüş 7/15478 ( 2 sayfa )
- 6- Görüş 7/15479 ( 1 sayfa )
- 7- Görüş 7/15480 ( 2 sayfa )

## YAZILI SORU ÖNERGESİ

**Önerge Sahibi :** Ayşe Jale AĞIRBAŞ  
İstanbul Milletvekili

**Esas no :** 7/15474

Sebze üretimini tehdit eden Tuta Absoluta zararlısı, 24 Aralık 2009 tarihinde ilk olarak Antalya'nın Kaş ilçesinin Kınık Beldesi'nde görülmesinden sonra Antalya'nın ilçelerinde ve diğer illerimizde hızla yayılmaya başlamıştır. Yakın zamanda Burdur ve Afyonkarahisar'daki patates tarlalarında da tespit edilen zararlının açık alandaki sebze üretimini tehdit ettiği, hatta tamamen yok etme tehlikesini barındırdığı sektör temsilcileri tarafından belirtilmektedir. Önlem alınmadığı takdirde oluşacak fireler nedeniyle, kış sezonunda sebze fiyatlarında yaşanacak artışın yüksek boyutlarda olacağına uzmanların dikkat çekmesine rağmen söz konusu durumla ilgili Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yeterli çalışmalarda bulunmamaktadır. Kamuoyunda da Bakanlığın bu konuya yaklaşımı ve gerekli tedbirleri aldığı hususunda büyük bir endişe hâkim olmuştur.

**SORU 1)** Türkiye'de ilk kez 24 Aralık 2009 tarihinde Antalya'da tespit edilen ve sebze üretimini tehdit eden 'Tuta Absoluta' zararlısına karşı Bakanlık bugüne kadar neden harekete geçmemiştir?

**CEVAP 1)** Bakanlığımızca söz konusu zararlının popülasyon dağılımı izlemeye alınmıştır. İl ve ilçe Müdürlüklerimizde bitki koruma hizmetlerinde görevli personeller bu konuda hizmet içi eğitimden geçirilmiştir. Ülke genelinde yürütülen makroskobik gözlemlerde bu zararlıya rastlanan yerlerde Bakanlığımızca temin edilen feromon tuzaklarla tüm üretim sahası eşeysel çekici tuzaklarla (feromon+ tuzak) izleme ve değerlendirmeye alınmıştır.

Bu zararlının varlığının tespitinden bu yana yürütülen çiftçi eğitim toplantılarıyla yaklaşık 31.000 üreticiye ulaşılarak, bu zararlıya karşı etkili bir mücadele yapmaları yönünde bilgilendirilmişlerdir. Aynı zamanda bu çalışmalar yerel basın ve yayın organlarında da işlenerek, sektörde görev alan tüm paydaşların konu hakkında bilgilendirilmeleri ve gerekli önlemleri almaları sağlanmıştır.

**SORU 2)** Açık alandaki üretimi tamamen yok etme tehlikesini barındıran zararlıyla mücadelede Bakanlık ne zaman bir eylem planı oluşturmayı düşünmektedir?

**CEVAP 2)** Domates Güvesinin Ülkemizde varlığının ilk tespitinin ardından Bakanlığımız tarafından ivedilikle aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır:

1) Mücadelesinin nasıl yapılacağını ve mücadelede kullanılacak ilaçları da içeren Ziraî Mücadele Teknik Talimatı hazırlanarak tüm illere gönderilmiş ve Bakanlığımız WEB sitesinde de yayınlanmıştır.

2) Zararlı sürveylerinde kullanılmak üzere 24.000 TL Bakanlığımızca karşılanarak 1025 adet tuzak ithal edilerek keşif sürveylerinde kullanılmıştır.

3) Ayrıca ruhsata esas deneme amaçlı Feromon tuzağından 1050 adet ve 3000 poşet su tuzağına (feromonla kullanılmak üzere) ithal izni verilmiştir.

4) Bugüne kadar bu zararlı ile mücadelede kullanım ruhsatı almak üzere Bakanlığımıza 45 adet Bitki Koruma Ürünü için başvuru yapılmıştır. Bunlardan; bir adet feromon ile tuzağın tüm işlemleri bitirilerek ruhsatlandırma aşamasına getirilmiştir.

5) Zararlıyla kimyasal mücadelede kullanılmak üzere konunun aciliyetine binaen 5 adet aktif maddeye geçici ruhsat verilmiş olup, ruhsat işlemleri tamamlanan 2 aktif madde de ruhsatlandırılarak üreticinin kullanıma sunulmuştur. Diğer ürünlerin ruhsatlandırılması konusunda çalışmalar devam etmekte olup, ruhsatlandırma işlemleri sonuçlanmak üzeredir. Bütün illerdeki üretici, bayi ve reçete yazanlar bu ilaçların domates güvesine karşı kullanımı konusunda bilgilendirmiştir.

6) Biyolojik mücadele amacıyla Hollanda ve İspanya'dan (*Nesidiocoris tenuis*) faydalı böcek ithaline izin verilmiştir. Ülkemizde bu faydalının kullanımına yönelik ruhsata esas çalışmalar tamamlanmıştır.

7) Söz konusu zararlıın tespitinden hemen sonra sürekli yapılan çiftçi eğitim çalışmalarında bu güne kadar 31.000 çiftçimize eğitim verilmiştir.

8) Toplam 154 Yaş meyve sebze işleme ve paketlenme evinde çalışan 3.292 işçi ve sorumlularına eğitim verilmiştir.

9) Eğitim amaçlı 70.000 afiş, 150.000 bilgilendirme broşürü ve 40.000 kitap basılarak dağıtım gerçekleştirilmiştir.

10) Çiftçilerimizi bilinçlendirme amaçlı televizyon programları yapılmıştır. Ayrıca 8 dakikalık bir tanıtım filmi hazırlanmış olup, tarım tv'de ve yerel kanallarda yayınlanmaktadır. Domates Güvesi (*Tuta absoluta*) birinci öncelikli konumuz olup bu konuda çalışmalarımız bir plan dahilinde aralıksız devam etmektedir.

**SORU 3)** Tuta Absoluta zararlısının yol açacağı fiireler nedeniyle kış sezonunda sebze fiyatlarının aşırı yükselmesini önlemek üzere gerekli tedbirler alınacak mıdır? Bu konuda nasıl bir strateji izlenecektir?

**CEVAP 3)** Domates Güvesi (*Tuta absoluta*) zararının asgariye düşürülmesiyle ilgili mücadele, eğitim, yayım çalışmaları devam etmektedir. Bu bağlamda; yaklaşan kış sezonunda örtü altında domates yetiştiriciliğinin artması nedeniyle, zararlıın kontrol altında tutulabilmesi kolaylaşacaktır. Böylelikle domates arzında çok fazla düşüş olmayacağı beklenmekte olup, bu çerçevede fiyatların da yükselmeyeceği öngörülmektedir.